

CENTRALE RAAD

VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

DE EVOLUTIE VAN DE BELGISCHE
VISSERIJSECTOR IN 1988

222535

DE EVOLUTIE VAN DE BELGISCHE VISSERIJSECTOR
IN 1988

Vlaams Instituut voor de Zee
Flanders Marine Institute

CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

Bijzondere Raadgevende
Commissie voor de
VISSERIJ

Oostende

1989

TEN GELEIDE

In de gunstige ontwikkeling van de algemene economische conjunctuur in België blijft ook de zeevisserijsector niet ten achter. Naarmate de jaren tachtig hun einde naderen kan voor deze periode worden teruggeblikt op een voorspoedige evolutie binnen de diverse geledingen van de zeevisserijbedrijvigheid.

Ook het verslagjaar 1988 mag als positief worden aangezien. Ondanks alle restrictieve maatregelen en internationale vangstbeperkingen konden onze vissers een kwantum vis aan land brengen dat 3,5 % hoger lag dan in 1987. Een tijdelijke inzinking van de prijzen voor het topprodukt tong was evenwel oorzaak van een vermindering van de aanvoerwaarde met 8,3 %. Toch werd in eerste verkoop nog een totaalcijfer van 3,2 miljard frank bereikt.

Dit meer dan bevredigend resultaat is de vrucht van de inspanningen van onze vissersvloot die thans uit ongeveer 200 vaartuigen bestaat. De natuurlijke neiging om devloot uit te breiden wordt aan banden gelegd door de beperkingen die voortvloeien uit het EG-visserijbeleid dat sedert 1983 in voege is en dat hoofdzakelijk stoelt op de verdeling van de beschikbare visstocks onder de vorm van jaarquota. Dit beleid heeft als eerste doelstelling de leefbaarheid van de sector te bevorderen, in economisch en sociaal verantwoorde omstandigheden. Toegepast op ons land werd voor dit doel een meerjarig oriëntatieprogramma opgesteld dat volgende oogmerken nastreeft : het bereiken van een evenwicht tussen vlootcapaciteit in vangstquota, het instandhouden van een operationele vissersvloot van ca. 200 eenheden, het behoud van het artisanale karakter van de vloot en de verjonging van de rederskaders, en de voortdurende aanpassing en vernieuwing van de vloot.

Precies om de capaciteit van de vloot onder controle te houden, werd tijdens het verslagjaar enerzijds een systeem van machtigingen ingevoerd en anderzijds de beëindigingspremie fors verhoogd. Mede door quota-ruil met andere EG-partners kon in 1988 worden bekomen dat de visserij praktisch het hele jaar actief kon worden beoefend.

De bedrijvigheid op stuk van de buitenlandse handel is in 1988 zeer groot geweest; andermaal werden zowel bij in- als bij uitvoer topcijfers behaald. Wel valt op te merken dat de nieuwe nomenclatuur van het NIS het niet meer mogelijk maakt zoetwatervis afzonderlijk te vermelden. Tabellen en grafieken werden in deze zin aangepast.

Op binnenlands vlak kan opnieuw een stijging van het visverbruik worden aangestipt : na een tijdelijke terugval in 1987 heeft het verbruik per inwoner in het verslagjaar terug de 16 kg overtroffen; vooral het verbruik van verse vis kende een gevoelige stijging.

De produktie van de visverwerkende bedrijven gaat verder in stijgende lijn. De expansie van deze sector heeft de belangstelling opgewerkt van diverse buitenlandse kapitaalkrachtige groepen. Reeds is de overname een feit van een paar belangrijke visverwerkende bedrijven. Verwacht mag worden dat deze inbreng op een verdere uitbreiding en diversificatie van de produktie binnen de visverwerkende sector zal uitmonden.

Op stuk van de tewerkstelling doen zich, zowel in de primaire sector als in de nevenbedrijven, geen noemenswaardige problemen voor. De aantrekkingskracht van een welvarende sector als de zeevisserij zorgt er voor dat in alle vertakkingen van het bedrijf, kwantitatief gezien, voldoende arbeidskrachten aanwezig zijn. Om gelijke tred te houden met de technologische evolutie van deze tijd wordt getracht door een aanpassing van het onderwijs en door herscholing te komen tot een nog hogere graad van kwalificatie en beroepsbekwaamheid van het tewerkgestelde personeel.

Ik geloof te mogen besluiten dat uit dit jaarverslag duidelijk naar voren treedt dat het jaar 1988 voor de zeevisserijsector met een uiterst gunstig bilan kon worden afgesloten. Waarbij ik de hoop uitspreek dat deze goede conjunctuur ook de volgende jaren zou mogen kenmerken.

Manu DESUTTER,

*Voorzitter van de
Bijzondere Raadgevende Commissie
voor de Visserij*

I. SECTOR AANVOER

A. DE VLOOT

Einde 1988 totaliseerde de Belgische zeevisserijvloot, 204 schepen, met een gezamenlijk motorvermogen van 104.733 pk en een totale tonnenmaat van 24.620 BRT.

Ten opzichte van 1987 groeide de vloot met 3 eenheden aan. In de loop van 1988 kwamen 10 vaartuigen de vloot vervoegen en werden er 7 aan onttrokken. De aanwinsten omvatten 9 nieuwe, op Belgische werven gebouwde eenheden, benevens 1 schip dat vroeger bij de Scheldevloot behoorde. De 7 verliezen kwamen allen door schrapping.

In 1988 werd andermaal een stijging genoteerd zowel van het totale motorvermogen als van de globale brutotonnage. Het motorvermogen steeg met 4.118 pk of 4,1 %, de tonnenmaat met 1.235 BRT of 5,3 % (tabel 1 en bijlage 1).

Tabel 1 - Evolutie van de Belgische zeevisserijvloot, 1960-88

Jaar	1960	1970	1980	1985	1987	1988
Aantal vaartuigen	412	315	208	197	201	204
Motorvermogen (pk)	73.616	87.019	85.541	97.006	100.615	104.733
Brutotonnage (BRT)	27.922	23.850	21.122	23.096	23.385	24.620

Uit bijlage 1 blijkt dat de aangroei zich vooral situeert in de middenslagvloot : de scheepsklassen III en IV kenden respectievelijk 4 en 3 aanwinsten, terwijl de kustvloot (klasse I en II) met 4 eenheden verminderde. Deze verschuiving naar de middenklassen toe heeft haar weerslag op het gemiddeld motorvermogen en de gemiddelde tonnenmaat ; zij bedragen per vaartuig respectievelijk 513 pk en 121 BRT (in 1987 waren de cijfers 500 pk en 116 BRT). De 9 op Belgische werven gebouwde nieuwe vissersschepen vertegenwoordigen een aanwinst in 1988 van 5.799 pk en 1.656 BRT.

Op langere termijn was er in de zestiger en zeventiger jaren de voortdurende numerieke vermindering van de vissersvloot : van 1960 tot 1980 is het aantal schepen praktisch met de helft verminderd (tabel 1). Deze daling had verschillende oorzaken : de natuurlijke afvloei door schipbreuk of ouderdom, het vertrek van een aantal eenheden naar het buitenland, het uit de vaart nemen van oudere en minder rendabele vaartuigen via een slooppremieregeling zonder verplichting tot vervangingsbouw, en de geringe nieuwbouw in bepaalde periodes, in het bijzonder tijdens de zeventiger jaren.

Zoals tabel 2 aantoont, lag de terugval in de nieuwbouw vooral in de jaren 1975-79, met slechts 4 nieuwe schepen. Het geringe animo voor nieuwbouw in die periode was te wijten aan een aantal negatieve factoren, zoals de oliecrisis met de buitensporige toename van de brandstofkosten, de te snel stijgende bouwkosten, de invoering van de internationale vangstbeperkingen en de onzekerheid onder de reders over de toegang tot de traditionele visgronden.

Vanaf 1980 is het tij ten goede gekeerd en is men er in geslaagd door vervangingsbouw de getalsterkte van de vloot op ca. 200 eenheden te houden. Het herstel van het vertrouwen bij de kandidaat-bouwers werd in de hand gewerkt door het opvoeren en op gang brengen van een aantal stimulerende steunmaatregelen van overheidswege, zowel op nationaal of regionaal vlak als via het kanaal van de E.G. Hierdoor zijn tal van initiatieven ontstaan die de broodnodige vervangingsbouw hebben doen hernemen. Deze nieuwbouwplannen hebben geleid tot het bouwen en in de vaart brengen sedert 1980 van in totaal 69 nieuwe vissersschepen.

Tabel 2 - Aanwinsten van de vloot door nieuwbouw 1960-88

Periode	Aantal schepen	pk	B.T.
1960-64	70	24.973	9.266
1965-69	81	29.337	8.558
1970-74	30	15.610	3.605
1975-79	4	4.400	876
1980-84	28	25.867	5.871
1985-88	41	25.250	6.333

Door het in de vaart komen van grotere schepen met krachtiger motoren is enerzijds de globale brutotonnage terug opgeklommen tot het peil van 1970 en heeft anderzijds het totale motorvermogen de kaap van de 100.000 pk overschreden (bijlage 1).

Op het einde van het verslagjaar waren op de Belgische werven nog 5 nieuwe vissersschepen in aanbouw, namelijk 1 kustvaartuig van minder dan 70 BRT en 4 middenslagschepen tussen 70 en 400 BRT. Door de restrictieve maatregelen van de EG, steunend op het quotabeleid en de beperkte vangstmogelijkheden, mag een verdere vertraging van de nieuwbouw in het vooruitzicht worden gesteld.

B. DE AANVOER

Kwantitatief gezien kende de visaanvoer door de Belgische vaartuigen in de Belgische havens in 1988 een lichte stijging in vergelijking met het voorgaande jaar. Tegenover 32.078 t in 1987 bedroeg de aangevoerde hoeveelheid in 1988 32.211 t, hetgeen neerkomt op een vermeerdering met 0,4 %.

De in de vismijnen genoteerde besommingen daalden evenwel van 3.238 mln fr. in 1987 tot 2.883 mln fr. in 1988, een vermindering van de omzetwaarde met 355 mln fr. of 11 % (bijlage 2).

Uit de verhouding hoeveelheid-waarde blijkt dat, in tegenstelling met de vorige jaren die sterke prijsstijgingen hadden gekend, de gemiddelde visprijzen in 1988 een belangrijke terugslag hebben ondervonden, hoofdzakelijk te wijten aan de daling van de prijzen voor tong. Van 100,94 fr. per kg in 1987 daalde het algemeen prijsgemiddelde in 1988 tot 89,51 fr. per kg, een daling met 11,3 % (bijlage 3).

Over een langere termijn beschouwd, en dan meer bepaald sedert het begin van de zestiger jaren, vertoonde het aanvoerpatroon een vrij gelijkmatig beeld, met vangsten schommelend tussen 45.000 en 50.000 t. Vanaf 1974 ontstond een kentering en bleef de aanvoer in eigen havens beneden de 40.000 t.

De oorzaken van deze kwantitatieve teruggang lagen bij de geleidelijke terugloop van de IJslandvisserij en de internationale vangstbeperkingen, inzonderheid de door de E.G. opgelegde quoteringen.

De aanvoerwaarde daarentegen, met uitzondering van de jaren 1979 en 1988, ging voortdurend in stijgende lijn (bijlage 2, grafieken 1a en 1b).

De Belgische aanvoer in het buitenland, voornamelijk door rechtstreekse aanlandingen en verkoop in Deense, Nederlandse en Britse havens, kende in 1988 een gevoelige stijging en bedroeg 13,3 % van de totale Belgische vangsten (10,7 % in 1987). Naar hoeveelheid vermeerderde deze aanvoer van 3.829 t in 1987 tot 4.959 t in 1988, terwijl de besommingen

330 mln fr. noteerden tegenover 266 mln fr. in 1987 (bijlage 4). Het markten in vreemde havens wordt in de hand gewerkt door de nabijheid van de visgronden en door de behoefte het aantal visdagen op te voeren, nu het aantal zee- of vaardagen per jaar van overheidswege beperkt is geworden.

De aanvoer van vreemde schepen in Belgische vissershavens lag in 1988 enigszins hoger dan tijdens de voorgaande jaren. In de loop van 1988 hebben vaartuigen van vreemde nationaliteit 793 t voor een waarde van 59 mln fr. aan land gezet; in 1987 bedroegen deze aanlandingen slechts 430 t voor 32 mln fr. (bijlage 5).

De totale Belgische visaanvoer in binnen- en buitenland kende in 1988 kwantitatief een stijging met 3,5 %; de totale besommingen verminderden met 8,3 %. In vergelijking met 1987 toen een aanvoer van 35.908 t voor 3.504 mln fr. werd genoteerd, beliepen de totale vangsten in 1988 37.170 t voor een globale besomming van 3.213 mln fr. (tabel 3 en bijlage 6).

In 1989 werden 834 t vis (2,6 % van de in België aangelande hoeveelheid) uit de markt genomen, tegenover 697 t (2,2 %) in 1987. Deze opvang betreft bepaalde vissoorten die bij de consumptie minder in trek waren of die tijdelijk een te grote aanvoer kenden. In 1988 was dit een gedeelte van de aangevoerde schol, wijting en hondshaai dat de minimumprijs niet haalde en derhalve opgehouden werd.

In het verslagjaar werd tenslotte 7,6 t visserijprodukten ongeschikt geacht voor menselijke consumptie en afgekeurd (9,1 t in 1987).

Nadere ontleding van de totale Belgische aanvoer naar categorieën

De aanvoer wordt traditioneel onderverdeeld in drie categorieën, nl. bodemvis, pelagische vis, en schaal- en weekdieren (tabel 3 en bijlage 6).

Ook tijdens het verslagjaar maakte de visserij op bodemvis het hoofdbestanddeel uit van de Belgische zeevisserijbedrijvigheid. Het aandeel van bodemvis (rond- en platvis) bedroeg 94,0 % van de totale vangsten (93,4 % in 1987). Vergeleken met het vorige jaar steeg de bodemvisaanvoer van 33,5 mln kg tot 34,9 mln kg, een toename met 4,2 %. De stijging betrof in grotere mate de aanlandingen in vreemde havens dan in eigen havens.

Tabel 3 - Belgische visaanvoer in binnen- en buitenland, 1960-88

Jaar	Bodemvis		Pelagische vis		Schaal- en weekdieren		Totaal	
	t	1.000 F	t	1.000 F	t	1.000 F	t	1.000 F
1960	49.109	556.014	4.392	19.155	1.696	210.106	55.197	785.275
1965	49.113	692.323	2.146	12.154	1.673	55.451	52.932	759.928
1970	42.732	842.169	1.343	8.095	2.553	81.496	46.628	931.760
1975	36.975	1.180.554	2.556	24.769	3.497	121.663	43.028	1.326.986
1980	35.053	1.725.785	2.488	26.248	2.588	138.736	40.129	1.890.769
1981	32.744	1.864.190	8.655	82.688	2.506	165.149	43.905	2.112.027
1982	29.308	2.038.066	10.026	116.123	3.398	166.779	42.732	2.322.963
1983	33.944	2.315.864	6.188	80.246	3.004	210.584	43.136	2.606.694
1984	34.349	2.444.549	5.183	53.811	2.854	226.343	42.386	2.724.703
1985	33.679	2.875.856	3.543	38.019	2.720	245.966	39.942	3.159.841
1986	32.043	3.092.236	486	5.657	2.290	225.985	34.819	3.323.878
1987	33.541	3.293.017	76	1.121	2.291	210.099	35.908	3.504.237
1988	34.934	2.986.087	42	918	2.194	226.427	37.170	3.213.432

De gemiddelde aanvoerprizen voor bodemvis daalden van 98,2 fr./kg in 1987 tot 85,5 fr./kg in 1988, een afname met 12,9 %. Deze prijsinzinking werd hoofdzakelijk veroorzaakt door de felle daling van de prijzen voor tong ; de overige bodemvissoorten noteerden gemiddeld dezelfde prijzen als het vorige jaar.

Een en ander resulteerde in een daling van de bruto-besommingen van 3.293 mln fr. in 1987 tot 2.986 mln fr. in 1988, een vermindering met 9,3 %.

De pelagische visserij werd in 1988 nauwelijks beoefend. De oververzadiging van de Europese markt, vooral met haring, die aan zeer lage prijzen uit derde landen wordt ingevoerd, hebben reders en vissers aangezet zich naar meer lucratieve vormen van visserij te richten. De aanvoer van pelagische vis bedroeg in 1988 amper 42 t voor een bruto-besomming van 0,9 mln fr. (76 t voor 1,1 mln fr. in 1987).

De aanvoer van schaal- en weekdieren handhaafde zich in 1988 op hetzelfde peil van het vorige jaar. De vangsten bereikten 2.194 t (2.291 t in 1987). Dank zij de stijgende prijzen vermeerderde de bruto-besomming van 210 mln fr. in 1987 tot 226 mln fr. in 1988.

De groothandelswaarde van de invoer steeg van 18.745 mln fr. in 1987 tot 20.131 mln fr. in 1988, hetgeen neerkomt op een toename met 7,4 % (tabel 4).

II. SECTOR HANDEL EN VERWERKING

A. DE BUITENLANDSE HANDEL

1. DE INVOER

In 1988 bedroeg de invoer van vis en visserijprodukten (zoetwatervis inbegrepen) 141.109 t voor een waarde van 20.131 mln fr., tegenover 138.000 t voor 18.745 mln fr. in 1987.

Naar hoeveelheid gerekend steeg de invoer tegenover het vorige jaar met 2,3 %.

Tabel 4 - Invoer van vis en visserijprodukten, hoeveelheid en waarde, 1960-88

Jaar	Hoeveelheid t	Waarde 1.000 fr.	Gemiddelde prijs fr./kg
1960	79.787	1.331.000	14,08
1965	97.912	2.059.674	21,03
1970	101.002	2.804.962	27,77
1975	92.955	4.971.625	53,48
1980	109.545	9.611.672	87,74
1981	110.829	10.229.440	92,30
1982	113.957	11.435.668	100,35
1983	116.474	13.014.327	111,74
1984	110.336	12.925.099	117,14
1985	115.787	13.705.572	118,37
1986	117.992	15.647.995	132,62
1987	123.677	16.269.016	131,54
Met inbegrip van zoetwatervis :			
1987	138.000	18.744.981	135,83
1988	141.109	20.131.421	142,67

De gemiddelde prijs van alle ingevoerde vissoorten steeg van 135,8 fr./kg in 1987 tot 142,7 fr./kg in 1988. Dit komt neer op een stijging van het prijsgemiddelde met 5 %.

De globale groothandelswaarde van de invoer steeg van 18.745 mln fr. in 1987 tot 20.131 mln fr. in 1988, hetgeen neerkomt op een toename met 7,4 % (tabel 4).

Op langere termijn gezien, is de omvang van de visinvoer geleidelijk gestegen van ca. 80.000 t in 1960 tot boven de 100.000 t vanaf de zeventiger jaren. Na een periode van stagnatie in het begin van de jaren tachtig, heeft de stijgende tendens zich opnieuw doorgezet, om vanaf 1987 de 120.000 t te overschrijden. De door het NIS in 1988 ingevoerde nieuwe nomenclatuur maakt geen onderscheid meer tussen zoetwatervis en andere vis. De gegevens vanaf 1987 geven derhalve een totaalcijfer, met inbegrip van zoetwatervis. Ook in deze optiek gaat de stijging van de invoer steeds verder. Eenzelfde vaststelling geldt voor de waarde van de invoer, die na enkele jaren van stagnatie opnieuw een hoger stijgingspercentage heeft aangenomen (tabel 4, bijlage 7, grafieken 2 a en 2 b).

De invoer wordt onderverdeeld in vijf categorieën, nl. verse en bevroren vis (zoetwatervis inbegrepen), bewerkte vis, schaal- en weekdieren, bereidingen en visconserven, bereidingen en conserven van schaal- en weekdieren (tabel 5, bijlage 7, grafieken 2 a en 2 b).

Tabel 5 - Invoer van vis en visserijprodukten naar categorieën, 1987-88

Categorieën	1987		1988	
	Hoeveelheid t	Waarde 1.000 fr.	Hoeveelheid t	Waarde 1.000 fr.
1.Verse en bevroren vis (+zoetwatervis)	59.333	7.385.704	61.434	7.806.430
2.Bewerkte vis	2.895	757.113	2.923	770.206
3.Schaal- en weekdieren	46.121	6.431.452	43.600	5.658.744
4.Visconserven	25.609	3.180.502	24.226	3.254.489
5.Conserven van schaal- en weekdieren	4.042	990.210	8.926	2.641.552
Totaal	138.000	18.744.981	141.109	20.131.421

Ten opzichte van 1987 zijn slechts een beperkt aantal verschuivingen merkbaar. De daling van de invoer van schaal- en weekdieren is te herleiden tot een lager aanbod van mosselen uit Nederland. De verdubbeling in de categorie bereidingen en conserven van schaal- en weekdieren is eerder het gevolg van een herschikking van diverse posten in de nieuwe nomenclatuur die vanaf 1988 wordt gebezigd.

De categorie verse en bevroren vis kan verder worden uitgesplitst in volgende vier rubrieken :

- levende vis : 8.106 t (13 %)
- verse of gekoelde vis (andere dan visfilets) : 28.557 t (47 %)
- diepvriesvis (andere dan visfilets) : 9.946 t (16 %)
- visfilets : 14.825 t (24 %).

Op een totale waarde van 7.806 mln fr. verse of bevroren vis werd voor 965 mln fr. levende vis, 3.920 mln fr. verse vis, 1.055 mln fr. diepvriesvis en 1.866 mln fr. visfilets geïmporteerd.

Volledigheidshalve dient nog melding te worden gemaakt van de invoer van vismeel. Naar hoeveelheid werd 35.303 t vismeel ingevoerd in 1988 tegen 37.885 t in 1987. De prijzen stegen met ruim 19 %. De omzet van het vismeelimport steeg van 621 mln fr. in 1987 tot 686 mln fr. in 1988.

Met inbegrip van vismeel bedroeg de totale Belgische invoer van vis en visserijprodukten in 1988 176.412 t voor een globale waarde van 20.817 mln fr., tegen 175.885 t voor 19.366 mln fr. in 1987.

Ruim drie vierden van de invoer werd door EG-lidstaten geleverd. Nederland en Denemarken blijven veruit de voornaamste leveranciers.

2. DE UITVOER

In 1988 werden 40.661 t vis en visserijprodukten (zoetwater-vis inbegrepen) voor een waarde van 6.302 mln fr. geëxporteerd, tegenover 37.972 t voor 6.202 mln fr. in 1987. Het algemeen prijsgemiddelde bij uitvoer liep terug van 163,34 fr. per kg in 1987 tot 154,99 fr. per kg in 1988, een daling met 5,1 %.

In het verslagjaar werd een toename met 7,1 % van het uitvoervolume geregistreerd en een stijging van de uitvoerwaarde met 1,6 %.

Deze uitvoer daalt van jaar tot jaar. In 1988 werd 1.824 t vismeel voor een waarde van 33 mln fr. geëxporteerd tegenover 3.964 t voor 53 mln fr. in 1987. Wel stegen de uitvoerprijzen met 34 %.

Tabel 6 - Uitvoer van vis en visserijprodukten, hoeveelheid en waarde, 1960-88

Jaar	Hoeveelheid t	Waarde 1.000 fr.	Gemiddelde prijs fr./kg
1960	12.971	226.667	17,47
1965	19.812	480.681	24,26
1970	29.000	819.711	28,26
1975	20.245	1.117.179	55,18
1980	19.932	1.790.549	89,83
1981	26.177	2.050.031	78,31
1982	27.741	2.645.372	95,36
1983	28.089	3.252.753	115,80
1984	27.096	3.460.369	127,71
1985	28.537	4.133.225	144,84
1986	29.500	5.091.794	172,60
1987	35.252	5.796.420	164,43
Met inbegrip van zoetwatervis :			
1987	37.972	6.202.192	163,34
1988	40.661	6.301.985	154,99

Tabel 6, bijlage 8 en de grafieken 3 a en 3 b tonen aan dat de Belgische visexport tot 1971 in stijgende lijn is gegaan, daarna in de zeventiger jaren (vooral na 1973) een gevoelige terugloop kende, om vanaf 1981 opnieuw sterk toe te nemen met rekordcijfers in het verslagjaar. Vanwege de bijna ononderbroken opeenvolgende prijsstijgingen is de omzet van de visexport de jongste jaren op spectaculaire wijze gestegen. Dit is te danken aan de samenstelling van het uitvoerpakket, dat voor een groot deel uit fijne vissoorten van hoge kwaliteit bestaat, waarvoor in het buitenland een groeiende belangstelling aanwezig is.

Zoals de invoer omvat ook de uitvoer een groot gamma van produkten (tabel 7 en bijlage 8). In 1988 was er een sterke toename te noteren in alle categorieën met uitzondering van de visconserven. Door herschikking in de NIS-nomenclatuur is een gedeelte van de post schaal- en weekdieren overgeheveld naar die van de bereidingen en conserven van schaal- en weekdieren ; beide categorieën samen kenden eveneens een belangrijke aangroei.

Tabel 7 - Uitvoer van vis en visserijprodukten naar categorieën,
1987-88

Categorieën	1987		1988	
	Hoeveelheid t	Waarde 1.000 fr.	Hoeveelheid t	Waarde 1.000 fr.
1.Verse en bevroren vis (+zoetwatervis)	24.107	3.035.654	25.456	2.662.161
2.Bewerkte vis	624	302.024	795	361.604
3.Schaal- en weekdieren	7.820	1.878.852	4.481	1.257.887
4.Visconserven	4.271	616.086	4.161	737.539
5.Conserven van schaal- en weekdieren	1.150	369.576	5.768	1.282.794
Totaal	37.972	6.202.192	40.661	6.301.985

Traditioneel bleef ook in 1988 de uitvoer van verse en bevroren vis de belangrijkste exportcomponent. In deze categorie daalde het prijsgemiddelde met 17 % : de mindere beschikbaarheid van tong voor de uitvoer had voor gevolg dat de totale waarde van de omzet van verse en bevroren vis met 12,3 % terugliep.

De categorie verse en bevroren vis kan verder worden onderverdeeld in volgende vier rubrieken :

- levende vis : 1.103 t (4 %)
- verse of gekoelde vis (andere dan visfilets) : 18.057 t (71 %)
- diepvriesvis (andere dan visfilets) : 3.279 t (13 %)
- visfilets : 3.017 t (12 %).

Op een totale waarde van 2.662 mln fr. verse of bevroren vis werd voor 168 mln fr. levende vis, 1.640 mln fr. verse of gekoelde vis, 409 mln fr. diepvriesvis en 445 mln fr. visfilets geëxporteerd.

Benevens de uitvoer van vis en visserijprodukten, bestemd voor menselijke consumptie, wordt jaarlijks nog een hoeveelheid vismeel uitgevoerd. Gezien de eigenlijke Belgische produktie van vismeel gering is, betreft het hier voornamelijk export van vismeel in transit, al of niet verwerkt met andere veevoeders. Deze uitvoer daalt van jaar tot jaar. In 1988 werd 1.824 t vismeel voor een waarde van 33 mln fr. geëxporteerd tegenover 3.964 t voor 53 mln fr. in 1987. Wel stegen de uitvoerprijzen met 34 %.

De uitvoer heeft voor meer dan 90 % de partnerlanden van de EG als bestemming, met Nederland en Frankrijk als de belangrijkste afnemers.

16

B. DE BINNENLANDSE HANDEL

Voor de bevoorrading van de Belgische markt beschikten de handel (groot- en kleinhandel) en de visverwerkende nijverheid in 1988 over 219.800 t vis en visserijprodukten, hetzij 32.200 t of 14,6 % uit aanvoer in de Belgische vismijnen en 187.600 t of 85,4 % uit invoer. Van deze hoeveelheid is 58.500 t of 26,6 % naar het buitenland afgevoerd, zodat handel en nijverheid uiteindelijk 161.300 t vis en visserijprodukten voorhanden hadden om in de binnenlandse behoeften te voorzien (1).

Tabel 8 - Bevoorradingspakket van vis en visserijprodukten naar herkomst en bestemming, 1987-88

Herkomst en bestemming	1987		1988	
	Hoeveelheid t	%	Hoeveelheid t	%
Aanvoer + Invoer	31.800 176.300	15,3 84,7	32.200 187.600	14,6 85,4
Subtotaal - Uitvoer	208.100 53.400	100 25,7	219.800 58.500	100 26,6
Totaal	154.700	74,3	161.300	73,4

(1) Deze cijfers worden bekomen aan de hand van de formule aanvoer plus invoer min uitvoer, op basis van het aanvoergewicht. Het gedeelte van het in- en uitvoerkwantum dat in produktgewicht is uitgedrukt, werd met behulp van omrekeningscoëfficiënten tot aanvoergewicht teruggebracht. Volgende coëfficiënten werden hierbij aangewend :

- visfilets : 2,50 ;
- gepelde garnalen : 3 ;
- conserven en bereidingen : 1,33 ;
- bewerkte vis (gezouten, gepekeld, gedroogd, gerookt) : 1,43 ;
- bewerkte visfilets : 3,33.

Uit tabel 8 blijkt duidelijk de grotere bedrijvigheid die het jaar 1988 heeft gekenmerkt. Door de stijging én van de aanvoer én van de invoer beschikte men over een primair bevoorradingspakket dat 5,6 % hoger lag dan in 1987. Hoewel ook de uitvoer met 9,6 % steeg, vermeerderde ook de hoeveelheid vis en visserijprodukten, bestemd om de binnenlandse behoeften te dekken, met 4,3 %.

Tabel 9 - Bevoorradingspakket van vis en visserijprodukten naar categorieën, 1987-88

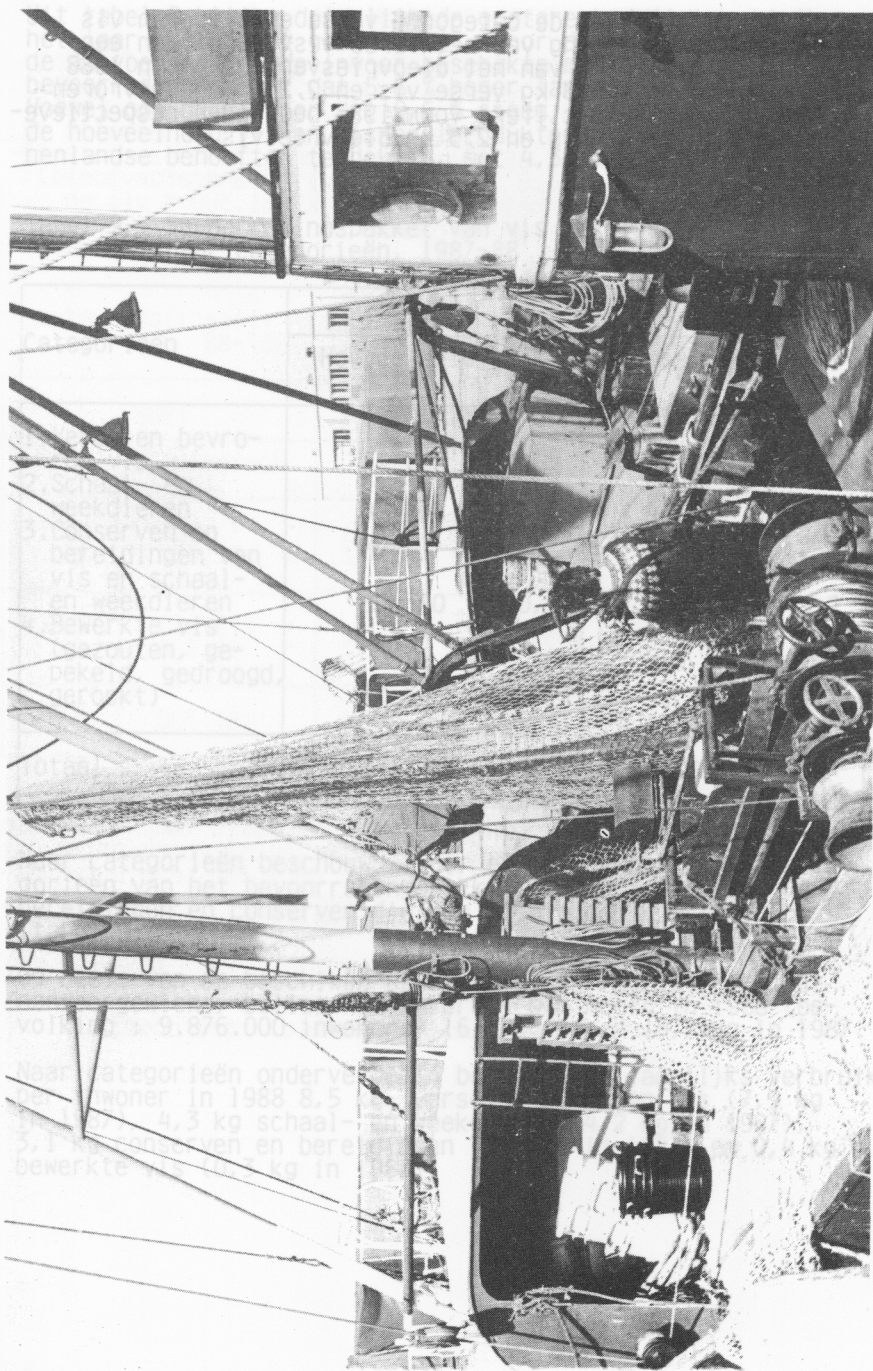
Categorieën	1987		1988	
	Hoeveelheid t	%	Hoeveelheid t	%
1. Verse en bevroren vis	77.700	50,2	83.700	51,9
2. Schaal- en weekdieren	41.400	26,8	42.300	26,2
3. Conserven en bereidingen van vis en schaal- en weekdieren	32.300	20,9	31.000	19,2
4. Bewerkte vis (gezouten, gepékeld, gedroogd, gerookt)	3.300	2,1	4.300	2,7
Totaal	154.700	100	161.300	100

Naar categorieën beschouwd is er een stijging in alle categorieën van het bevoorradingspakket, met uitzondering van bereidingen en conserven die een lichte daling kenden (tabel 9).

Op basis van de beschikbare hoeveelheden, herleid tot het aanvoergewicht, beliep het verbruik per hoofd in 1988 (bevolking : 9.876.000 inwoners) 16,3 kg tegen 15,7 kg in 1987.

Naar categorieën onderverdeeld bedroeg het jaarlijks verbruik per inwoner in 1988 8,5 kg verse of bevroren vis (7,9 kg in 1987), 4,3 kg schaal- en weekdieren (4,2 kg in 1987), 3,1 kg conserven en bereidingen (3,3 kg in 1987) en 0,4 kg bewerkte vis (0,3 kg in 1987).

De uitsplitsing van de categorie verse en bevroren vis wijst op een stijging van het verse visverbruik en een lichte vermindering van het diepvriesverbruik. In 1988 werd per inwoner 6,3 kg verse vis en 2,2 kg diepgevroren vis verbruikt. De cijfers voor 1987 bedroegen respectievelijk 5,6 kg verse vis en 2,3 kg diepvriesvis.

C. DE VISVERWERKENDE NIJVERHEID

De visverwerkende nijverheid in België omvatte in 1988 een twaalfstal rokerijen, één conservenfabriek en een achttal diepvriesinstellingen. In deze opsomming wordt geen rekening gehouden met een aantal kleine artisanale bedrijven die minder dan vijf werklieden tewerkstellen.

De laatste bekende jaarlijkse produktiestatistieken van de bereiding en van de conserven van vis, schaal- en weekdieren, verstrekt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, wijzen op een toename van de verwerkte grondstoffen en op een stijging van de produktie.

De verwerkte grondstoffen, die in het begin van de zeventiger jaren een jaargemiddelde tot 27.000 t bereikten, om naderhand tot rond de 15.000 t terug te vallen, kennen de jongste jaren een geleidelijke stijging. Voor de bedrijven die minstens 5 werklieden tewerkstellen vermelden de meest recente statistieken een kwantum aan grondstoffen van 28.100 t vis voor een waarde van 3.407 mln fr., onderverdeeld in 22.300 t verse, bevroren en gezouten vis, en 5.800 t andere, hoofdzakelijk schaal- en weekdieren.

Volgens de laatst bekende gegevens uit dezelfde bron beliep de produktie van de verwerkende bedrijven die 5 of meer werklieden tewerkstellen, in nettogewicht uitgedrukt, ca. 25.200 t voor een waarde van 3.435 mln fr. Naar categorieën onderverdeeld kan deze produktie worden onderverdeeld in 14.300 t gezouten, gedroogde en vooral diepgevroren vis, 7.100 t conserven en halfconserven van vis, week-, schelp- en schaaldieren, en 3.800 t gerookte vis.

Voor het jaar 1988 zijn nog geen statistische gegevens beschikbaar. Verwacht mag worden dat de stijgende trend zich zal doorzetten, voornamelijk in de sector van de diepvriesprodukten. Dit is het gevolg van de heroriëntering in een aantal visverwerkende bedrijven, die inspelen op de stijgende vraag vooral vanwege het buitenland. Binnen de verwerkende bedrijven wordt ook een verdere toename vastgesteld van de verkoop van panklare en gefileerde vis, alsmede van het gamma bereidingen en volledige maaltijden op basis van vis.

De produktie van de vol- en halfconserven en van gerookte vis wordt verzekerd door de rokerijen, inleggerijen en conservennijverheid die als grondstoffen voornamelijk pelagische vissoorten zoals haring, makreel en sprout verwerken, benevens zalm. België heeft slechts een geringe en vaak niet te voorziene aanvoer van pelagische vissoorten, zodat deze bedrijven hun grondstoffen hoofdzakelijk via invoer uit het buitenland betrekken. Door de quoteringen en andere vangstbeperkende maatregelen die in West-Europa van kracht zijn, is de industrie hoe langer hoe meer aangewezen op grondstoffenaanvoer uit derde landen. Stilaan groeit een tendens tot uitbreiding en diversificatie van het produktiegamma, waarbij ook niet pelagische vissoorten en schaal- en weekdieren voor verwerking in aanmerking komen.

De diepvriesnijverheid, waar eveneens naar verruiming van het aanbod wordt gestreefd, kent voorts een geleidelijke toename van haar produktie. Kenmerkend is het feit dat, benevens de specifieke diepvriesfabrieken ook in de andere takken van de verwerkende nijverheid een gedeeltelijke omschakeling tot diepvriesfabricage optreedt. Naast een eigen produktie, commercialiseren deze eenheden vaak bepaalde ingevoerde produkten waarvoor de industriële behandeling zich in sommige gevallen kan beperken tot een omvorming van de conditionering en de verpakking. Als grondstoffen wordt voornamelijk gebruik gemaakt van ingevoerde op zee bevroren visfilets, terwijl de afzet zowel voor de buitenlandse als voor de binnenlandse markt bestemd is.

A. DE PRIMAIRE SECTOR

Einde 1988 was de vissersvloot eigendom van 189 rederijen, waarvan 53 als persoonlijke of familiale ondernemingen, 9 als feitelijke vennootschappen, 57 als personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, 13 als naamloze of samenwerkende vennootschappen en 57 als besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid werden uitgebaat.

De exploitatievorm van de vloot blijft hoofdzakelijk familiaal en artisanaal : 176 rederijen of ruim 93 % baten slechts één schip uit, 11 rederijen hebben 2 schepen en 2 rederijen baten 3 schepen uit.

De tewerkstelling in de primaire sector omvat, enerzijds, de reders en het aan de rederijen verbonden walpersoneel, en, anderzijds, de bij de visvangst rechtstreeks betrokken personen, nl. het dekpersoneel en het machinepersoneel. Bij het dekpersoneel onderscheidt men schippers, stuurmannen, matrozen, lichtmatrozen, leerlingen en scheepsjongens, terwijl het machinepersoneel de functie van eerste motorist of hulpmotorist uitoefent.

Cijfers over het tewerkgestelde walpersoneel zijn niet voorhanden. Het totaal aantal ingeschreven zeelieden ter zeevisserij bedroeg op 31 december 1988 1.312 man, waarvan 898 aangemonsterd. In dit cijfer zijn 43 opvarende reders-eigenaars inbegrepen.

Het aantal bemande vaartuigen steeg met één eenheid ; in 1988 voeren 195 schepen ter zeevisserij uit (tabel 10 en bijlage 9).

Tabel 10 - Aantal varende schepen en opvarenden, 1960-88

Jaar	Aantal varende schepen op 31/12	Aantal aangemonsterde vissers op 31/12	Aantal afge- monsterde vissers op 31/12	Totaal aantal vissers op 31/12
1960	384	1.736	432	2.168
1965	339	1.464	437	1.901
1970	294	1.264	379	1.643
1975	239	1.072	367	1.439
1980	195	894	375	1.269
1981	193	894	367	1.261
1982	187	865	405	1.270
1983	187	889	385	1.274
1984	191	887	395	1.282
1985	188	875	391	1.266
1986	193	896	362	1.258
1987	194	904	359	1.263
1988	195	898	414	1.312

Bij tabel 10 dient te worden aangestipt dat deze statistiek gebaseerd is op een jaarlijkse momentopname bij de jaarwisseling. Alhoewel, zoals vermeld in tabel 1 en bijlage 1, 204 vissersvaartuigen geregistreerd waren, bedreven op 31 december 1988 slechts 195 eenheden effectief de zeevisserij ; dit is toe te schrijven aan het feit dat, op die datum, 9 schepen voor onbepaalde tijd uit de vaart waren genomen.

Uit tabel 10 kan nog worden afgeleid dat op termijn zowel het aantal schepen als het aantal vissers voortdurend was afgenomen. Toch geschiedde de afvloei de jongste jaren veel trager : door het heropleven van de nieuwbouw ontstond een zekere stabilisatie van vloot en bemanningen en noteerde men eind 1988 een grotere reserve aan afgemonsterde vissers.

Het bemanningstekort, waarmee men vooral in de vijftiger en zestiger jaren had af te rekenen, heeft de jongste jaren minder acute vormen aangenomen. Wel heeft de verlenging van de schoolplicht tot 18 jaar er voor gezorgd dat het aantal aangemonsterde scheepsjongens teruggelopen is. Op 31 december 1988 bedroeg het aantal aangemonsterde scheepsleerjongens 51. Verder waren nog 19 leerlingen met de leeftijd tussen 18 en 19 jaar aangemonsterd.

B. DE SECUNDAIRE SECTOREN

De aanvoer van zeevis verschaft werkgelegenheid aan de wal aan een groot aantal personen uit de nevenbedrijven. Preciese statistische gegevens omtrent de tewerkstelling zijn evenwel niet beschikbaar.

Tot de secundaire sectoren dienen te worden gerekend :

1. Het in de vismijnen aan de kust (Oostende, Zeebrugge en Nieuwpoort) tewerkgesteld personeel, o.m. vislossers, viswegers, afslagpersoneel, administratief personeel.
2. De sector visgroothandel : groothandelaars-verzenders, groothandelaars-invoerders, groothandelaars-uitvoerders.
3. De sector viskleinhandel : de gevestigde viskleinhandel, de visventers, de warenhuizen enz.
4. De visverwerkende sector : conservenfabriek, inleggerijen rokerijen, diepvriesinstellingen, drogerijen-zouterijen, vismeelbedrijf, vriesopslagbedrijven.
5. De private bedrijfsorganisaties van werkgevers en werknemers der zeevisserij.
6. Het visserijonderwijs.
7. De openbare diensten van de visserij.

Volgens ramingen zouden tussen 4.000 en 5.000 personen in voormelde secundaire sectoren werkzaam zijn.

De tewerkstelling van de secundaire sectoren is in de loop van de jaren uiteraard functie van de evolutie en de structuurveranderingen in het bedrijf. Het blijkt wel zo te zijn, dat op lange termijn in bepaalde takken een vermindering van de tewerkstelling wordt genoteerd, terwijl in andere daarentegen een toename valt waar te nemen. Tussen de verschillende takken onderling is tenslotte ook een zekere verschuiving opgetreden.

In de visverwerkende nijverheid, waar de bevoorrading in grondstoffen onderhevig is aan seizoenschommelingen met tijdelijke werkloosheid, werd een inspanning gedaan om, dank zij het opslaan en diepvriezen van voorraden tijdens de piekperiodes en door diversifiëring van het produktiegamma, de arbeidskrachten heel het jaar door aan het werk te houden.

In bepaalde takken van de secundaire sector blijkt het uiteindelijk probleem gekwalificeerd personeel aan te trekken, o.m. wat de visfileerders betreft. Via her-scholingscursussen wordt getracht hieraan te verhelpen.

C. DE TERTIAIRE SECTOREN

Een groot aantal bedrijven, firma's, fabrieken en instellingen werken gedeeltelijk of incidenteel ten behoeve van het visserijbedrijf.

Een opsomming leidt tot het volgende :

1. Toeleveringsbedrijven : scheepswerven (waarvan een zeshal gespecialiseerd in de bouw van visserijvaartuigen), metaalconstructie, machinebouw, herstellingsbedrijven, fabricage en levering van netten, kabels en tuigage, ijsfabrieken, levering en huur van navigatie- en detectie-apparatuur, brandstofleveranciers, levering van scheepsverven en -oliën, montage van bedrijfsvoertuigen, koel-nijverheid, enz.
2. Infrastructuur : haveninstallaties, dokken, slipway, sluizen, radio, spoorwegvervoer, enz.

Een schatting, zelfs een summiere, van het aantal tewerkgestelden kan onder de huidige omstandigheden voor deze bedrijven en instellingen niet worden gemaakt. Zoals in de secundaire sector is dit aantal over de laatste jaren heen gebonden aan de fluctuaties die zich in de diverse geledingen van het visserijbedrijf voordoen.

BIJLAGEN EN GRAFIEKEN

- Bijlage 1 - Evolutie van de zeevisserijvloot, vissend vanuit Belgische havens, 1960-88
- 2 - Aanvoer van vis en visserijprodukten door Belgische vaartuigen in België, 1960-88
 - 3 - Gemiddelde aanvoerprijzen in F/kg, 1960-88
 - 4 - Belgische aanvoer in vreemde havens, 1960-88
 - 5 - Aanvoer door vreemde vaartuigen in Belgische havens, 1960-88
 - 6 - Belgische visaanvoer in binnen- en buitenland, 1960-88
 - 7 - Invoer van vis en visserijprodukten in België, 1960-88
 - 8 - Belgische uitvoer van vis en visserijprodukten, 1960-88
 - 9 - Aantal vissers en varende schepen, 1960-88.

- Grafiek 1 (a) - Aanvoer van de Belgische zeevisserij in Belgische havens, 1960-88 (hoeveelheid)
- 1 (b) - Aanvoer van de Belgische zeevisserij in Belgische havens, 1960-88 (waarde)
 - 2 (a) - Evolutie van de invoer van zeeprodukten, 1960-88 (hoeveelheid)
 - 2 (b) - Evolutie van de invoer van zeeprodukten, 1960-88 (waarde)
 - 3 (a) - Evolutie van de uitvoer van zeeprodukten, 1960-88 (hoeveelheid)
 - 3 (b) - Evolutie van de uitvoer van zeeprodukten, 1960-88 (waarde).

Bijlage 1 : Evolutie van de zeevisserijvloot, vissend vanuit Belgische havens, 1960-1988 (a)

Scheepsklassen		1960	1970	1980	1985	1987	1988
I	Aantal	176	68	27	23	22	21
5	pk	12 593	8 165	4 140	3 900	4 461	4 390
35 BRT	BRT	3 682	1 656	745	625	616	582
II	Aantal	105	95	53	55	62	59
35	pk	15 135	18 799	11 456	12 655	15 549	15 024
70 BRT	BRT	5 342	4 934	2 613	2 853	3 415	3 266
III	Aantal	118	139	102	75	73	77
70	pk	35 083	50 102	46 153	34 765	33 878	35 075
180 BRT	BRT	13 660	14 517	11 544	8 764	8 514	8 874
IV	Aantal	7	10	24	43	44	47
180	pk	4 595	6 403	21 242	44 336	46 727	50 244
400 BRT	BRT	1 931	2 234	5 251	10 299	10 840	11 898
V	Aantal	6	3	2	1	-	-
400	pk	6 210	3 550	2 550	1 350	-	-
1000 BRT	BRT	3 306	1 387	969	555	-	-
TOTAAL	Aantal	412	315	208	197	201	204
	pk	73 616	87 019	85 541	97 006	100 615	104 733
	BRT	27 921	24 728	21 122	23 096	23 385	24 620

(a) Bron : Bestuur van het Zeewezen en van de Binnenvaart - Jaarverslagen over de evolutie van de visserijvloot - Toestand op 31 december van elk jaar

Bijlage 2 - Aanvoer van vis en visserijproducten door Belgische vaartuigen in België, 1960-88 (a)

Jaar	Bodemvis		Pelagische vis		Schaal- en weekdieren		Totaal	
	ton	1000 fr	ton	1000 fr	ton	1000 fr	ton	1000 fr
1960	41 530	479 028	4 373	19 108	1 666	37 797	47 569	535 933
1965	44 268	622 427	2 141	12 120	1 669	55 392	48 078	689 939
1970	42 529	837 301	1 343	8 095	2 520	80 263	46 392	925 659
1971	47 322	916 165	907	6 999	1 941	73 585	50 170	996 749
1972	44 773	934 624	1 608	12 203	2 086	77 699	48 467	1 024 526
1973	37 747	1 048 063	2 325	22 784	2 902	116 352	42 974	1 187 199
1974	35 318	1 074 004	813	11 091	2 830	121 602	38 961	1 206 697
1975	32 321	1 035 545	2 556	24 769	3 440	152 162	38 317	1 212 476
1976	30 303	1 220 756	1 699	17 744	3 633	147 732	35 635	1 386 232
1977	32 570	1 274 595	1 118	1 313	2 726	157 803	35 414	1 433 711
1978	36 770	1 465 833	26	270	2 515	147 527	39 311	1 613 630
1979	31 240	1 465 275	31	407	2 290	131 394	33 561	1 597 076
1980	27 831	1 466 798	2 488	26 246	2 444	157 527	32 763	1 650 571
1981	27 705	1 658 331	8 655	82 683	2 345	157 822	38 705	1 898 836
1982	25 864	1 846 129	10 025	116 100	3 025	191 212	38 914	2 153 441
1983	28 674	2 023 252	6 188	80 240	2 870	214 266	37 732	2 317 758
1984	29 226	2 134 214	5 182	53 805	2 691	230 001	37 099	2 418 020
1985	29 421	2 608 854	3 542	38 012	2 593	216 347	35 556	2 863 213
1986	28 511	2 879 873	486	5 650	2 260	207 315	31 257	3 092 838
1987	29 818	3 035 940	75	986	2 185	201 005	32 078	3 237 931
1988	30 079	2 664 328	31	660	2 101	218 143	32 211	2 883 131

(a) Bron : N.I.S.

Bijlage 3 : Gemiddelde aanvoerprijzen in F/kg, 1960-88 (a)

Jaar	Bodemvis	Pelagische vis	Schaal- en weekdieren	Totaal
1960	11,5	4,3	22,6	11,2
1965	14,0	5,6	33,2	14,3
1970	19,7	6,0	31,9	19,9
1971	19,4	7,7	37,9	19,9
1972	20,9	7,6	37,2	21,1
1973	27,8	9,8	40,1	27,6
1974	30,5	13,6	42,3	31,0
1975	32,0	9,7	44,2	31,6
1976	40,3	10,4	40,7	38,9
1977	39,1	11,1	57,8	40,5
1978	39,9	10,4	58,7	41,0
1979	47,0	13,0	57,3	47,6
1980	52,7	10,6	64,5	50,4
1981	59,9	9,6	67,3	49,1
1982	71,4	11,6	63,2	55,3
1983	70,6	13,0	74,7	61,5
1984	73,0	10,5	85,5	65,2
1985	88,7	10,7	83,4	80,5
1986	101,0	11,6	91,7	98,9
1987	101,8	13,2	91,5	100,9
1988	88,6	21,4	103,8	89,5

(a) Bron : N.I.S.

Bijlage 4 - Belgische aanvoer in vreemde havens, 1960-88 (a)

Jaar	Bodemvis		Pelagische vis		Schaal- en weekdieren		Totaal	
	ton	1000 fr	ton	1000 fr	ton	1000 fr	ton	1000 fr
1960	7 579	76 986	19	47	30	438	7 628	77 471
1965	4 845	69 896	5	34	4	59	4 854	69 989
1970	203	4 868			33	1 233	236	6 101
1971	2 348	55 439			56	2 440	2 404	57 879
1972	3 091	78 031	2	60	52	3 011	3 145	81 102
1973	3 173	96 426	59	614	99	3 965	3 331	101 005
1974	3 023	93 376	7	94	4	61	3 034	93 531
1975	4 654	145 009			57	2 531	4 711	147 540
1976	3 313	92 898	1	42	89	3 402	3 403	96 342
1977	4 320	134 799			88	4 910	4 408	139 709
1978	4 374	172 059		1	95	4 650	4 469	176 710
1979	7 504	270 531		4	171	7 342	7 675	277 877
1980	7 222	258 987		2	144	7 622	7 366	266 611
1981	5 039	205 859		5	161	10 957	5 200	216 821
1982	3 444	191 932	1	23	373	19 372	3 818	211 327
1983	5 270	292 612		6	134	12 077	5 404	304 695
1984	5 123	310 335	1	6	163	15 965	5 287	326 306
1985	4 258	267 002	1	7	127	9 638	4 386	276 647
1986	3 532	212 363		7	30	2 791	3 562	215 161
1987	3 722	257 071	1	14	106	9 221	3 829	266 306
1988	4 855	321 759	11	258	93	8 284	4 959	330 301

(a) Bron : N.I.S.

Bijlage 5 - Aanvoer door vreemde vaartuigen in Belgische havens, 1960-88 (a)

Jaar	Bodemvis		Pelagische vis		Schaal- en weekdieren		Totaal	
	ton	1000 fr	ton	1000 fr	ton	1000 fr	ton	1000 fr
1960			12	102			12	102
1965			395	4 610			395	4 610
1970	40	419	2 684	20 654	1	48	2 725	21 121
1971	38	328	1 852	13 069			1 890	13 397
1972	27	348	748	6 403			775	6 751
1973	1 523	28 425	138	1 316			1 661	29 741
1974	927	19 624	30	170		3	957	19 797
1975	1 905	44 542	188	1 551	24	813	2 117	46 906
1976	321	11 460	78	549	1	23	400	12 032
1977	248	5 284					248	5 284
1978	5	312					5	312
1979	42	1 259					42	1 259
1980	96	4 354	1	20			97	4 374
1981	215	14 959	421	4 073	1	51	637	19 083
1982	915	32 008	656	6 844	2	115	1 573	38 967
1983	405	27 439	76	778	27	1 796	508	30 013
1984	324	22 363	7	75	13	1 107	344	23 545
1985	300	20 909			49	5 032	349	25 941
1986	399	33 869	1	18	48	7 343	448	41 230
1987	275	24 200	110	1 100	45	7 200	430	32 500
1988	617	49 594	120	1 000	56	8 048	793	58 642

(a) Bron : Zeevisserijdienst

Bijlage 6 - Belgische visaanvoer in binnen- en buitenland, 1960-1988 (a)

Jaar	Bodemvis		Pelagische vis		Schaal- en weekdieren		Totaal	
	ton	1000 fr	ton	1000 fr	ton	1000 fr	ton	1000 fr
1960	49 109	556 014	4 392	19 155	1 696	210 106	55 197	785 275
1965	49 113	692 323	2 146	12 154	1 673	55 451	52 932	759 928
1970	42 732	842 169	1 343	8 095	2 553	81 496	46 628	931 760
1971	49 670	974 604	907	7 000	1 997	76 025	52 574	1 057 629
1972	47 864	1 012 655	1 610	12 263	2 138	80 710	51 612	1 105 628
1973	40 920	1 144 489	2 384	23 398	3 001	120 317	46 305	1 288 204
1974	38 341	1 167 380	820	11 185	2 834	121 317	41 995	1 299 882
1975	36 975	1 180 554	2 556	24 769	3 497	121 663	43 028	1 326 986
1976	33 616	1 313 654	1 700	17 786	3 722	154 693	39 038	1 486 133
1977	36 890	1 409 394	118	1 313	2 814	151 134	39 822	1 561 841
1978	41 644	1 637 892	26	271	2 610	162 713	44 280	1 800 876
1979	38 743	1 735 806	31	441	2 462	152 177	41 236	1 888 424
1980	35 053	1 725 785	2 488	26 248	2 588	138 736	40 129	1 890 769
1981	32 744	1 864 190	8 655	82 688	2 506	165 149	43 905	2 112 027
1982	29 308	2 038 061	10 026	116 123	3 398	168 779	42 732	2 322 963
1983	33 944	2 315 864	6 188	80 246	3 004	210 584	43 136	2 606 694
1984	34 349	2 444 549	5 183	53 811	2 854	226 343	42 386	2 724 703
1985	33 679	2 875 856	3 543	38 019	2 720	245 966	39 942	3 159 841
1986	32 043	3 092 236	486	5 657	2 290	225 985	34 819	3 323 878
1987	33 541	3 293 017	76	1 121	2 291	210 099	35 908	3 504 237
1988	34 934	2 986 087	42	918	2 194	226 427	37 170	3 213 432

(a) Bron : N.I.S.

Bijlage 7 - Invoer van vis en visserijproducten in België, 1960-88(a)

Jaar	Verse en bevroren vis		Bewerkte vis		Schaal- en weekdieren		Bereidingen en conser- ven van vis		Bereidingen en conser- ven van schaal- en weekdieren		TOTAAL	
	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr
1960	22 087	315 326	13 327	149 848	26 176	276 421	16 406	504 191	1 791	85 214	79 787	1 331 000
1965	34 597	567 319	11 207	174 454	28 594	446 923	21 447	726 565	2 067	144 386	97 912	2 059 647
1970	41 703	853 284	15 310	234 245	25 326	757 306	16 698	728 402	1 965	231 725	101 002	2 804 962
1971	42 128	1 041 685	12 271	242 974	26 047	837 784	19 556	978 540	2 541	315 025	102 543	3 416 008
1972	41 122	1 144 252	9 736	238 556	29 862	1 005 671	20 481	983 398	2 352	278 790	103 553	3 650 667
1973	40 917	1 260 817	7 388	246 216	25 903	1 140 234	21 444	1 177 691	3 043	454 341	98 695	4 279 299
1974	41 665	1 557 793	6 550	278 457	30 260	1 320 105	22 760	1 556 055	2 729	497 602	103 964	5 210 012
1975	38 212	1 434 421	5 724	313 239	28 465	1 488 660	17 630	1 235 279	2 924	500 026	92 955	4 971 625
1976	43 139	1 903 427	5 262	370 773	30 299	2 052 434	22 658	1 701 944	2 988	541 558	104 346	6 570 136
1977	39 909	2 159 317	4 175	397 294	35 322	2 366 395	20 356	1 628 060	3 470	641 913	103 232	7 192 979
1978	35 937	2 179 139	4 118	432 215	35 279	2 530 268	21 587	1 759 155	3 457	702 660	100 378	7 603 437
1979	39 847	2 572 025	3 341	450 670	38 029	3 058 795	21 042	1 729 798	3 898	994 014	106 157	8 805 302
1980	43 187	2 939 561	2 694	475 078	38 768	3 360 746	20 944	1 945 375	3 952	890 545	109 545	9 611 305
1981	41 638	3 065 441	2 511	467 823	42 581	3 546 970	20 265	2 287 028	3 834	862 178	110 829	10 229 440
1982	43 164	3 376 644	2 625	497 510	43 359	4 019 733	18 942	2 410 427	3 867	1 131 354	111 957	11 435 668
1983	42 583	6 802 229	3 302	513 273	46 112	4 796 396	20 379	2 728 646	4 098	1 173 783	116 474	16 014 327
1984	41 598	3 901 467	3 280	552 598	41 393	4 798 082	20 936	2 864 930	3 129	808 022	110 336	12 925 099
1985	43 408	4 319 623	2 798	617 695	45 288	4 922 473	20 697	2 937 346	3 596	908 435	115 787	13 705 572
1986	43 857	4 776 967	2 869	629 837	43 815	6 163 343	23 397	3 163 687	4 054	914 161	117 992	15 647 995
1987	45 010	4 909 739	2 895	757 113	46 121	6 431 452	25 609	3 180 502	4 042	990 210	123 677	16 269 016
Met inbegrip van zoetwatervis												
1987	59 333	7 385 704	2 895	757 113	46 121	6 431 452	25 609	3 180 502	4 042	990 210	138 000	18 744 981
1988	61 434	7 806 430	2 923	770 206	43 600	5 687 744	24 226	3 254 489	8 926	2 641 552	141 109	20 131 421

(a) Bron : N.I.S.

Bijlage 8 - Belgische uitvoer van vis en visserijproducten, 1960-88 (a)

Jaar	Verse en bevroren vis		Bewerkte vis		Schaal- en weekdieren		Bereidingen en conser- ven van vis		Bereidingen en conser- ven van schaal- en weekdieren		TOTAAL	
	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr	Ton	1000 Fr
1960	9 304	155 107	2 042	40 477	514	8 537	1 078	20 248	33	2 298	12 971	226 667
1965	15 130	356 670	4 031	103 158	93	8 616	253	8 923	35	3 314	19 542	480 681
1970	20 918	593 933	7 391	182 580	312	19 452	334	18 464	45	5 282	29 000	819 711
1971	23 046	660 786	6 538	195 225	198	21 673	366	22 472	67	13 480	30 215	913 636
1972	19 916	632 620	6 286	201 071	549	58 297	1 052	62 499	50	7 239	27 853	961 726
1973	18 889	757 997	3 802	141 605	665	70 808	2 683	169 088	189	37 671	26 228	1 177 169
1974	16 157	735 952	2 766	143 557	476	59 621	2 826	214 089	190	37 636	22 415	1 190 855
1975	14 200	655 879	2 358	124 503	814	87 719	2 622	197 601	251	51 455	20 245	1 117 157
1976	14 851	846 501	2 578	145 969	804	106 558	2 395	197 246	265	54 609	20 893	1 350 883
1977	15 277	823 521	1 248	83 794	2 372	285 344	2 023	187 675	269	67 506	21 189	1 447 840
1978	16 821	904 749	996	71 222	2 600	336 275	2 081	176 783	202	56 705	22 700	1 545 734
1979	14 382	932 852	968	69 902	2 618	332 248	1 965	167 312	500	157 805	20 433	1 660 119
1980	14 467	1 015 016	296	37 585	2 238	311 388	1 958	177 238	973	249 322	19 932	1 790 549
1981	20 937	1 229 024	362	45 908	1 749	307 298	2 236	210 391	893	257 410	26 177	2 050 031
1982	22 043	1 367 453	149	43 669	2 310	566 836	2 195	256 546	1 044	410 868	27 741	2 645 372
1983	20 301	1 403 589	407	105 229	3 389	905 936	2 814	375 899	1 178	462 100	28 089	3 252 753
1984	18 287	1 468 985	663	192 101	3 077	831 935	3 743	505 124	1 326	462 224	27 096	3 460 369
1985	19 099	1 927 564	555	221 359	3 888	1 038 963	3 975	563 531	1 047	386 911	28 564	4 138 328
1986	18 931	2 402 090	535	249 584	5 426	1 499 474	3 352	486 908	1 256	453 738	29 500	5 091 794
1987	21 387	2 629 882	624	302 024	7 820	1 878 852	4 271	616 086	1 150	369 576	35 252	5 796 420
Met inbegrip van zoetwatervis												
1987	24 107	3 035 654	624	302 024	7 820	1 878 852	4 271	616 086	1 150	369 576	37 972	6 202 192
1988	25 456	2 662 161	795	361 604	4 481	1 257 887	4 161	737 539	5 768	1 282 794	40 661	6 301 985

(a) Bron : N.I.S.

Bijlage 9 - Aantal vissers en varende schepen, 1960-88 (a)

Jaar	Aantal aangemonsterde vissers op 31.12	Aantal afgemonsterde vissers op 31.12	Totaal aantal vissers op 31.12	Aantal varende schepen op 31.12
1960	1 736	432	2 168	384
1965	1 464	437	1 901	339
1970	1 264	379	1 643	294
1971	1 265	368	1 633	284
1972	1 189	418	1 607	267
1973	1 126	422	1 548	248
1974	1 096	387	1 483	245
1975	1 072	367	1 439	239
1976	1 015	400	1 415	227
1977	919	407	1 326	201
1978	914	361	1 275	202
1979	899	356	1 255	197
1980	894	375	1 269	195
1981	894	367	1 261	193
1982	865	405	1 270	187
1983	889	385	1 274	187
1984	887	395	1 282	191
1985	875	391	1 266	188
1986	896	362	1 258	193
1987	904	359	1 263	194
1988	898	414	1 312	195

(a) Bron : Bestuur van het Zeewezen en van de Binnenvaart - Jaarverslagen over de evolutie van de visserijvloot - Toestand op 31 december van elk jaar.

GRAFIEK 1(a)

Belgische visaanvoer, 1960- 88

HOEVEELHEID

